

Izhaja vsako prvo in tretjo
nedeljo meseca; velja:
Za celo leto . . . 2 gold. 50 kr.
Za pol leta . . . 1 " 30 "
Za četrt leta . . . " 70 "
Posamesni iztisi prodajajo se po
10 kr. a. v.

PRIMOREC

političen in podučiven list.

Vredništvo je v hiši Kall Via
Crociara N.º 1, II. nadstropje, —
ekspedicija v hiši št. 6 Via Sta.
Lucia.
Naročnina naj se blagovoljno
pošilja pod naslovom: **Vek. Raič**
v Trstu.

Povzdignimo krepke glase domovini v slavo!

V Trstu 20. Avgusta.

Rubikon je prekorečen.

Hohenwart je stopil tistej kači, ki se imenuje ustavovernó stranko in ki se obnaša, kakor bi zastopala avstrijske Nemce, njej je pogumno stopil na glavo.

Državni zbor, to shodišče avstro-pruskih kričav in mnogosovražena mašina centralizacije, ta državni zbor je razpuščen. In z njim so razpuščeni vsi tisti deželni zbori, kjer se je delala politika nasilstva in nemškega gospodstva. Dolgo časa so ti ljudje, deloma pribandrani iz Prusije, deloma od pruskih šuntarjav zaslepljeni, vse avstrijske narode in še celo cesarsko hišo strahovali, ker se je mislilo da res vsi avstrijski Nemci za to stranko stojijo. Pa Bog je pravičen in Hohenwart je pameten mož. Tako je prišlo do tega, da so avstrijski vladarji spoznali, da imajo Slovani prav v svojih zahtevah, uni pa da ne samo državo na znotraj spodkopujejo s svojim terorizmom, ampak še veleizdajske namene gojijo in z Bismarkom pod enim koltrom igrajo. Ako se vse tako naprej suče, kakor do zdaj, dobili bomo čisto novo ustavo, ktera ne bo samo za Nemce ugodna, ampak za vse narode enako pravična. Stara Avstrija z nemškim gospodstvom se mora vničiti in nova ustvariti.

Pa pravijo Nemci: Mi smo Avstrijo naredili s tem, da smo Slovane in Magjare podjarmili, in Avstrija ne more drugače živeti, nego kot nemška „Ostmark“; ter da ohrani svoj nemški značaj. Magjarski listi pa odgovora ne ostanejo dolžni, rekoč: Res je, kar pravite da je Avstrija na tisti način

nastala, da ste nas in Slovane podjarmili in naše pravice v koš vrgli, ter namesto njih za vsaki vogal enega beriča postavili; pa nam se ne ljubi več, sužnjim biti in bi tudi radi ktero vmes povedali, kedar se vi širokoustite in vladate, in ravno za to, ker nam duh stare Avstrije tega ne dopušča, smo se postavili državi nasproti, in smo jo deloma že učinili, deloma jo pa še le bomo, tako dolgo, da razlomimo in zdrobimo zadnje kos ce nemške palice med nami. To je krepka beseda in pa resnična. Lepo bi bilo, ko bi tudi mi takisto govorili, kakor Magjari; pa smo le preveč mevžasti, in hodimo le radi s klobukom pod pazduho pred tiste, ki mislimo, da so kaj več, ko mi; pa smo vsi ljudje z enakimi pravicami na svet prišli, ker Bog ni vstvaril gospodov in hlapcev, drugače bi bil hlapcu, že pri rojstvu ustvaril jarem za vratom ali pa vsaj bolj debelo kožo, ko gospodom, da bi bič in leskovino laže prenašal.

Pa tudi med nami so se našli taki, ki so se sramovali biti nemški in laški hlapci, ti so se začeli imenovati Slovence in se poganjajo še zdaj za to, da bi Slovenci dobili enako veljavnost, kakor Nemci, in če ravno je bilo pri nas dosti neumnih nemškutarjev in Lahonov, ki so se jim smejali, ter dejali „sej ne bodo nič opravili ti Slovenci“, lejte in vendar so kaj dosegli, lejte, cesar sam je spoznal, da so mu Slovenci naj bolj zvesti in da se na nje v vojski in v mirnih časih sme naj bolj zanesti, zato je Slovincem prav dal, in Pemcem (Čehom) in Poljakom, ter jim bo dovolil, kur zahtevajo, namreč da se slovenski jezik bolj v veljavnost spravi, in da so bo moralo po vseh kanelijah ali škriterijah, kjer so Slovenci, v slovenskem jeziku pisati, in da bo

LISTEK.

Premišljevanja dr. Kuklufuka o važnih i nevažnih rečeh.

Nekdo ne ve, kako je človeku takrat, kedar normalno stanje svojega časa v razumu prestopi i se naenkrat zave tam, kjer ne sveti nobena luč življenja, kjer je večna tema, kakor tam kamor človeški duh ne seže, kateri kraj bi se poleg moje neumne pameti smel po vsej pravici imenovati camera obscura ingenii humani, ktere pa ljudje po svoje zaslepljenosti i nevednosti imenujejo dolg čas. Nij mi treba pristavljati, da čas sam na sebi nijma nič dolzega i da je on sam prav kratek, kar posebno lepo dokazuje življenje starih devic, ktere se vedno smrti boje, kakor jaz kuhanega raka i kedar ona vendar prijde i njihovo gloriozno eksistencijo tukajšnjega bivanja in inscleritate nenadoma prestriže, vendar v poslednjih trenutkih ali momentih svojega življenja vedno še tožijo o malo letih, ktera so preživele. I ker leta prav za prav ne obstoje iz nič drugzega, ko iz časa, tedaj

tudi čas nij nič drugzega ko leta, kar se že vsled moje bistroumnosti samo ob sebi razume.

Vendar sem pa jaz denes tudi tam, kar s celo dušo zavrgujem i sam ne vem, kakor bi si čas skrajšal. Mislil sem si sam pri sebi uže mnogokrat, da bi bilo dobro ko bi jaz takovi učenjak kakor sem, stopil v vrsto naših pisateljev i dopolnil tako veliko čut pomanjkanja, ktera se dan na dan bolj očitno kaže vendar pa na to brezumno pametno sklep do denes še nijsem prišel.

Prvič bi imel jako veliko povedati o človeku samem, o katerem se med nami tako malo piše še manje pa govori, ker se navadni prijateljski pozdrav imenuje le „svinja!“, kakoršnega se tudi jaz čutim. (Tu se ima razumeti človeka, a ne svinjo). Človek, je po mojej misli stvar, ktera bi imela nalogo s svojimi duševnimi močmi kazati prednost pred vsemi živali, kar bi se posebno s tem dalo doseči, da bi vsak človek doktor postal.

S tem nočem reči, da je tu potreba povsod kakega doktorja Kuklufuka, ktero čast se tako imenovati samo sebi, mojemu očetu, nezmotljivemu zokonu narave, kateri me je iz temnega maternega telesa postavil v svetli svet i poslednjič promotioni

po vseh šolah podučevanje otrok v domačem jeziku; v latinskih šolah in v realkah se bodo mladenči tudi nemškega in laškega jezika učili, ker sta ta dva jezika vsakemu Slovencu zelo koristna in nucna.

Tistega pa Bog obvari, da bi mi rekli, da smo manj vredni, ko Nemci ali Lah, ali da naš jezik ni tako imeniten, ko laški. Le pošteni bodimo in pridni, in naučimo se česa, pa po konci se držimo in možato, pa ne sramujmo se svojega maternega jezika in domačih noš in navad, potem bodo nas v časti imeli in naš jezik. In če mi Slovenci kaj dosežemo, se moramo zahvaliti tistim, ki se poganjajo za slovenski rod, da bi take pravice dobil, kakor drugi; tiste šleve pa naj se precej skrijejo, ki so za en polič vina, kar čes, Slovenec, lahon ali nemškutar. Tistim pa, ki so nas zmirom in povsod zagovarjali, tistim zakliknemo, kedar kaj dobimo, zakliknemo, gromovito: slava! Na zadinjeno Slovenijo, pa že vemo, da bodo zdaj pozabili, če ravno nam v šolah in kancelijah nekoliko pravice skažejo.

Mi pa ne smemo pozabiti, in bomo vedno kričali, da naj se Kranjsko in Stajersko in Primorje in Koroško združi v eno deželo, da bomo potem vsi Slovenci skup, in si bomo lože uravnali svojo domovino. ter svoji gospodarji v lastni hiši, ter da ne bo treba pri Nemcu in Lahu milosti iskati. To je prav, kaj ne da?

In če smo dobre volje, to je tudi prav. Zakaj, pogledajte, bili so časi, hvala Bogu, da so minuli, bili so časi, ko se je vsak šribarček iz našega jezika norčeval, in ko so beriči naše kmete, kakor živino suvali in porivali po kancelijah, in ko so morali otroci na ajdi ali na polenu klečati, če so v šoli slovensko besedo spregovorili, — in glejte, kako se reč presuče, zdaj se bodo morali vsi tisti gospodje, ki bodo hoteli med nami kako službo imeti od cesarskega namestnika do zadnjega beriča in pisarja, vsi bodo morali slovenski znati, če ne, bodo morali vzeti culico na rame, pa pobratise iz naših krajev. Zakaj bi mi Slovenci ne bili veseli, ko naša reč tako dobro napreduje.

Vi Korošci in Štajerci pa, ki imate zdaj spet volitve, le ahtejte se in pazite, da prave može izvolite, in da vas sovražniki ne prevarijo!

— 15825 —

Politični svetozor.

Pravijo, da je sprava res že gotova. Le na kak način se je mogla deklaracija z ustavo zravhati in sprijazniti, to nam je neumljivo. Bere se tudi, da se bo ministerstvo začelo pogajati zdaj tudi s slovenskimi in poljskimi poslanci.

Radovedni smo, kateri bodo ti slovenski poslanci? Sami Costa, Svetec in Barbo, o teh bi si ne upali reči, da zastopajo vse Slovence. Če že Costa Kranjce zastopa, bi vendar prav bilo, da bi še dr. Vošnjaka in dr. Lavriča poklicali; tudi dr. Zarnik bi bil dober, da bi vsaj gospodom na Dunaji imponiral, in pa od zedinjene Slovenije ne odjenjal, kakor mislijo menda kranjski poslanci storiti. Bog daj, da bi se ne urešničilo, pa nam se le zmirom tako zdi, da bodo zastopniki slovenskega (kranjskega?) naroda le nekoliko avtonomije za Kranjsko dobili in vzeli, na druge Slovence pa čisto pozabili.

Dopisi.

Od spodnje Ipave 15. avgusta (Izv dop.) (Preteče prihodne nevarnosti za „raztrgano“ Slovenijo). Diplomati so čudoviti ljudje, kajti oni imajo jezik navadno za to, da svoje misli in namere skrivajo, tako pravi neki pregovor. In res, kdor zgodovino, sosebno naj novejšo od 1848 l. sem pazno bere, se bode čudil, kako znajo evropski diplomati svoje namere do sosednjih držav z odejo nezvedljivosti zakrivati, ter pri vsem zagotavljanju svoje vojske miroljubnosti svoje, skrivši oborožujejo po malo zakrivljenem načelu: „si vis pacem, para bellum“, t. j. ako hočeš imeti mir, pripravlaj se na prepir*).

*) Prav za prav: Ako si hočeš ptujih dežel pridobiti, pripravlaj se na vojno.
Pis.

ali razklím (po naše tudi razglasu, razglašenji, prevpitji itd). edino i nezmotljivo pripisujem; am-vsak človek bi moral biti doktor in doctore ali bolje rečeno tepec v tepcu, kajti imel sem priložnost, razun svoje nedotekljive osebe opazovati, da se vsak doktor tega imena kolikor toliko bliža tistej kreaturi ktero mi sans genie imenujemo. tepec, butec, blazen, dummkopf ali bête. Tu nij treba nikomu misliti, da je doktor Kluklufuk, to sem namreč jaz, neizmerno učen i zmožen marsikterih jezikov, ampak to se mi zdi jako naravno, ako si je on, to je jaz zapomnil iz nekterih jezikov naj poglavitiše besede, ktere po njegovej misli pomenijo toliko kakor doktor). V resničnem življenji iz dlani v dlan pa se res moremo prepričati da nekteri arrestanti ali internanti v ljubljanskem ali kteremkoli narodnem domu, (kar je po mojih mislih toliko kakor norišnica ali blazinec:) razume govoriti o rečeh, ktere nam učenim doktorjem offo niti v glavo ne padejo. Tako sem enkrat prisegol pri vseh Aesculapih v takovih starodavnih doktorjih medicinae (mojih patronih) i obljubil da se dam živega secirati ter svoje ude kot corpora delicta nevednej množici exponirati, ako mi kdo dokaže,

kaj je arterija ali vena, kateri bi se pa zraven tega ne bil potezal po šolskih klopeh. Pa me je enkrat v tem mojem zaklinjanji prestregel mlad gospodič šibke postave ter mi nenadoma oboje razložil, pristavivši pak, da se tega nij naučil v šoli ampak doma, ker so mu stariši posebnegn učitelja vzdržavali, pozval me naj izpolnim, kar sem rekel. Vsak si zamore misliti, kako bi bilo človeku čudno pri srcu, ako bi moral sam sebe živega secirati (ko bi bil mrtev bi se nikakor ne branil to sam na sebi prakticirati) i počasu en ud za drugim z sekačem odrezavati ter nevednej množici dajati pred nosove, da bi na njem študirala anatomijo, k čemur bi moral pa še sam razlagati sostavo telesa, opravke različnih organov, sovislost kostnika ali skeleta i cirkulacijo krvi, kakor tudi mysterium tistih dveh velikih i dveh malih posodic v srcu, ktere se vedno polnijo, pa nijso nikdar polne ter vedno praznijo, pa nijso nikdar prazne. To pravim, naj pomisli človek še tako vsakdanje pameti, še tako hitrega temperamenta, še takovi prijatelj medicinske doktrine, i gotovo ne bo vedel kaj ima početi. Drugače je to se ve da, ako kandidatje medicine ali, uže skušeni, promovirani i instalirani doktorji dobe v roke telo

Kdar le količkaj za kulise skrivnosti laških diplomatov pokuka in se najbližje preteklosti, ki ima učiteljica vsacega politično zrelega naroda biti, spominja, bode brzo ovohal, kako se Lahom po naših deželah sline cedè, kar jasno njih zemljevid prihodne razširjene Italije kaže.

V okviru te v djanju še ne dovršene deželohlepne Italije je celo Primorje in Istra, kakor tudi del kranjskega do Save na Gorenškem in „Tricornna“, kakor so laški fantasti naš sivi Triglav kot svojo prihodnjo, mejno goro krstiti blagovolili! Dalje jema v svoj okvir vse Notranjsko, se ve da Idrije zaradi slovečega rudnika neizvzemši! Da lahonska grabežljivost in pohlepnost po ptujih deželah, ki njih narodnosti niso tako dalječ sega, nas uči že zadnja vojna 1866 l.

Ko se je naša hrabra vojska vkljub slavne zmage proti v številu prevagajočemu sovražniku pri Custozzi 24. junija (bilo je 60.000 Avstrijancev proti 90.000 Lahom, le topov so Avstrijanci več imeli.) takraj Benečije in meje našega avstrijsko-slovenskega Primorja braniti hotli, se niso Lahoni za meje beneškega kraljestva nič zmenili, ter jo pri Višku in Viskom čez mejo do Verše mahnejo, kjer se je prišlo z njih prednimi stražani in našimi zadnjimi do praske (ali malo bitve, Scharmützel) v kateri so bili Lahi zopet čez mejo potisnjeni. Že so se zopet v začetku avgusta istega leta čez mejo na jugu in severju*) našega Primorja pripravljali; pa k sreči je nastalo primerje med Prusi in Avstrijanci na severju, ki se je vsled dogovorov tudi za južno bojišče sklenilo. Tedajnemu francoskemu posredniku Benedetti se ima Avstrija in Slovenija zahvaliti, da se niso avstrijske meje še bolj skrcile in višja vojna odškodnina zahtevala. Napoleon III, tedaj še francoski cesar je poslal svojega tú omenjenega poslanca kot posrednika h pogodbi zavoljo miru v Mikulov ali Nikolsburg, kjer se je 26. julija istega

*) Na severju so čakate njih pridaje straže pri mejni vaši Stupici v slov. Benečije na povelje „naprej.“ Kar nastane primerje 2. avg. in tako se bile daljne operacije laške vojske proti Sloveniji vstavljene. *Pis.*

leta začasno primirje podpisalo, ki se je 1. ali 2. avgusta tudi na južno bojišče raztegnilo. To je tako imenovano Mikulovsko primirje, ki se je malo dni za tem potrdila pod imenom „praški mir“. Se ve da ni Napoleon III. iz prijateljstva do Avstrije posredoval, ampak iz strahu tudi njemu preteči razširjajoči se Pangermaniji. Njegov strah pred zjedinjeno Nemčijo tudi ni bil prazen, česar nas lanjska prusko-nemška-francozka vojna uči, v kateri je njemu in njegovi dinastiji po kapitulaciji pri Sedan 2. sept. 1870 za vselej odklenkalo.

Naše slovensko Primorje je bilo tedaj v nevarnosti; kajti vojska, ki je pri Custozzi zmagala, se je v vsej naglici h brambi Boča tje potegnila, le ob Soči je ostalo neko krdelo pod podmaršalom Marojčičem (rojenim Hrvatom), ki je pa samo za se preslabo — ker premalobrojno — bilo, se navalu cele laške mnogobrojne vojne z dobrim vspehom vstavljati. Pred ko se bi pa imelo Gorico in Primorje Lahon pripustiti, je nek že „generalštap“ sklepal, na ajdovskem polju in ondašnji okolici Lahom bitvo ponuditi, v kateri bi bili Avstrijci prav malo „šane“ ali nade za zmago iz omenjenega vzroka imeli. Ko bi ne bilo omenjeno primirje v ravno še praven času že ob 11. uri, kakor naš pregovor pravi, sklenjeno, bi bila tekla gotovo krv na omenjenem polju, ktero se je že o času prvih francoskih vojen za manjše bitve rabilo, kakor še stari ljudje pripovedujejo. A mi Slovenci — vsaj primorski — bi utegnili laškemu molohu za pohrustanje služiti. Ako ravno se mir navadno sklepa za „večne čase“, ktera beseda menda le za olepšanje mirnih pogojev služi, in na ktero se diplomati, toliko kot bi je ne bilo, ozirajo, kdo nam bode porok, da se s priličnem času zopet Italija sedajnih mej prekoračiti ne bode drznila? Poroštvo za naš in Avstrije obstanek je po tolikih skušnjah le še federalizem, kterege se je pa nemško centralizovana Avstrija kot peklenške pošasti dosihmal ogibala, in v tako varovani Avstriji naša narodna skupina ali zedinjena Slovenija, ktera bôdi našim poslancem, „suprema lox, sine qua non datur vita, et si est sine hac aliqua vita, non est ita.“ Videat consules t. j. naši poslanci, ne Slove-

kteregakoli nekdanj živečega človeka, drugače ako dr. Katzenberger para žive mačke ter na njih poskuša eksperimente svoje anatomske učenosti, drugače bi tudi bilo, ako bi kakova druga aktivna oseba, mene pasivno — secirala i na mojem telesu razlagala, ker bi s tem vsaj sam nekoliko koristi imel.

To poslednje se pa v imenovanem slučaju nij moglo zgoditi, kajti na dolgo i široko nij nikjeri človeka bilo kateri bi se bil z menoj zamogel meriti kar se tiče učenosti, razumljivega i presojevalnega duha ter objektivnosti v vseh kazusih toraj nijsem spoznal razun svoje osebe nobenega družega zmožnega za imenovano delo. Polt mi je uže začel teči z obraza, ker je mladi gospodič vedno le v me silil i kakor se spominjam jaz do sedaj še nijsem nikdar svoje dane besede požrl, pač pa že mnogo kapunov, piščet, petelinov i pur, od česar sem dobil tudi trebuh precej velicega obsega, kateri me je tukaj nenadoma vse nevarnosti rešil. Rekel sem namreč, da sem pripravljen operacijo seciranja na sebi pokazati i s tem dati svetu monstrum i eksempelj poštenega, obljube izpolnujočega doktorja, samo da pa ne začnem po navadni praksi od čela doli, ker

si hočem možgane zdrave cele i nedotakljive ohraniti, ampak po kitajskej navadi najprej z razparanjem trebuha, potem pa počasi od stopinje do stopinje z družimi deli svojega imposantnega telesa, tega se je pa moj arterijo - veno - tekmeec tako vstrašil, da mi je raje prisego i zarotenje odpustil, kakor pa da bi bil hotel videti notranjost mojega trebušnjega Tartara. — Jaz pa; hvala bogu! še sedaj svoj trebuh prenašam po tem božjem svetu i ga od tistega časa le še boljše častim, kakor sem tudi zadobil neko čudno simpatijo do vseh debelih ljudi,

I če človek prav premisli debelost ali tolšča mu vendar vedno prav pride, kajti med tem ko si koščaki kavčukove blazine podkladajo pod sedajoči del svojega telesa, on meni nič tebi nič v svesti si svoje gmotne važnosti sede nanj, da se vse potrebe, i med tem ko morajo oni drago plačevati gorke kopeli, izkoplje se on v veliko zdravejšem poltu svojega telesa. — Meni je sploh vedno pred očmi izrek Mojzesove genezis „v poltu svojega obraza si boš kruh služil“, kajti kolikorkrat grem obiskat kakovega pacienta, vselej mi debele kaplje teko po licu, ter ostanejo ravno na koncu nosa, da so prav pred očmi.

nija detrimenta capiat, dokler je še čas za to, in brez obstavljenja na za nas in naše vnuke slavno deló! Vrlin okolčanom pa bratovski pozdrav.. —

Iz Trsta 18. avg. — Čudno je res, kako se je to v naši Avstriji vse začelo preobračati na bolje. Kdo bi bil mislil, da doženemo ustavoverce tako v kozji rog. Pa je tudi tak krik po dunajskih časnikih, kakor bi si mi že rokave vihali, da bi Nemce kar žive drli. Svojo premagano reč pa branijo srdovito, z vsemi poštenimi in nepoštenimi sredstvi. Če človek bere tisti manifest, ki so ga naredili v St. Pölten-u, kar strmi nad to drzovito lažnjivostjo, s katero hočejo slepariti svoje rojake. Pravijo med drugim, da je bila ustava vsem narodom enako pravična (sic!), in da mi Slovani hočemo nad Nemci gospodovati, česar še nihče med nami ni izrekel. Pa težko, če se bo vlada na njihov krik ozirala, ker ve o njem, da je hlinjen in ležnjiv.

Nemske, „purgarje in sploh večidel nemške inteligencije bo ta stranka pa že pridobila za se, ker tem je se ve da na eni strani škoda, da se uvede federalizem, ker potem ne bodo imeli cele države kot svoj revier, po katerem so samovlastno mastne službe lovili in ljudstvo trpinčili, ker sose vedno šteli za edine poklicane in privilegirane gospodarje v Avstriji. Pa slovanski narodi so se zdramili in že politično toliko dorasli, da se ne pusté več rabiti kot materijal, temveč hočejo o svojih zadevah sami odločevati. In ravno v tem je jedro avstrijskih homatij, da Nemci ne spusté vlade nad Slovani iz krempljev, ti pa se čutijo že dosti doraščene in polnoletne, toraj jim nemško očmovanje močno preseda.

In baš zdaj bodo zgubili če ne vso, pa vendar veliki del oblasti nad nami. Se ve da, za preustrojenje ustave je treba dve tretjini glasov, pa morda se dobijo, ako pridejo Čehi v državni zbor.

Največ upanja imajo federalisti na Moravskem, zgornje Avstriskem in Salsburškem zmagati. Tirolska je tako gotova. Na Slezianskem, Koroškem, niže Avstrijskem pa bodo brez dvombe še usavoverci zma-

gali. Tudi na Štajerskem je njihova zmaga več ko verjetna, posebno ako bodo veliko posestvo in kupčiske kamere ustanovno volile kakor prejšnje leta. Vsakako pa se nadjamo, da bomo Brandstetterja in Seidlma izpodrinili, k čemur bože pomози. Tudi v Celji za slovenskega kandidata šanze dobro stojé! Na Koroškem, pa kakoršen je zdaj volilni red, ne bo mogoče več slovenskih poslancev dobiti, ko dva, še tista težko. Bomo videli.

Miroslav Vilhar.

In zopet je eden šel ou nas v deželo, od koder ni povratka!

Baš pred svršetkom zadnjega lista smo prejeli telegrafično naznanilo iz Ljubljane, da je na svoji graščini na Kalci, na notranjskem Kranjskem, umrl Miroslav Vilhar, vsem Slovincem znan kot pesnik, literat, politični delavec in mučenik naše narodne politike.

Ako že denes idemo na spolnovanje svoje domorodne dolžnosti, postavljati na tem mestu umrlemu spominek, obžalujemo, da nam tudi v tem niso na razpolaganje nobena dana in pisana data, da moramo zajemati čisto samo iz spomina, da torej svojim bralcem o življenji in delovanji Miroslava Vilharja ne moremo podati mnogo več, nego utegnemo znati vsak, kdor z nami vred spremlja že več let naše literarno in narodno-politično gibanje. Upati hočemo, da kmalu kdo drug dopolni pomanjkljivosti, ktere se po tem tacem naravno v našem spisu nahajati morajo, t. j. upamo, da oni domoljubi, ki se rajnemu bliže bili nego mi, sami pobrinejo se, da dobi slovensko občinstvo životopis in oceno Vilharja, kakor tirja to njegovo mesto v naši narodni kroniki.

Miroslav Vilhar je po naši sodbi bil zdaj okolo petdeset let star.

V svoji mladosti, ob času ko je naš slovenski narod še spal, ko so bili v Sloveniji možje, misleči na našo slovansko narodnost in na potrebo njenega

Držim se pa kot deserteur juris kjer sem se v poldrugem kurzu vendar uže precej naučil i me je nekovi posebni casus gnal študirat medicino, ktere pa tukaj zavoljo pohujšanja nočem omeniti, ker je namreč moja ljubica zbolela i sem jo hotel kot candidatus medicinae zdraviti, kar mi prej nij bilo mogoče — vedno tudi še pri ozdravljanji po nekoliko jurističnih principov, kakor mora človek v sedanjim življenji vse zmešati, ako hoče za modrega veljati. Juristično določilo namreč pravi, da človek ki je družemu kaj po sili vzel, je ropar. Ne vem zakaj bi to ne veljalo tudi v medicini. Tako je v mojih očeh vsak takovi človek, kteri se je okoli bolnika tako dolgo plazil, da je od njega nalezl bolezen, ropar i ker se je roparjev najboljše ogibati, ne grem k njemu, ako tudi po me pošilja. Nikdo ne more tajiti, da tu ravnam popolnoma prav, kajti človek mora gledati, da z vseh strani krije svojo osobo, ker občevanje z roparji kakor znano spravlja na vrat kriminalno preiskavanje i mnogo-krati tudi kazni, kterih bi moje nježno doktorsko telo prenesti ne moglo.

Kar se pa mojega zdravljenja tiče, moglo bi biti gotovo v exemplum vsem doktorjem, kajti moj

glavni princip, ktereга se držim kakor rak ribe, je praktičnost i le edino sama samcata praktičnost. Sicer zavrgujem vse pesnike, ker je njihov poklic tako nepraktičen i nepotreben, da bi svet prav lahko brez njih obstati mogel, da še celo človestvo bi bilo brez njih mnogo zdravejše, ker bi toliko strupa iz njihovih bastardskih plodov ne pilo, vendar pak sem si dal z zlatimi črkami uvezti v rob tabačnega mehurja besede: „Siva je vsa teorija!“. V navadnem življenji sicer pravijo, da so ljudje kteri imajo sive vlase mnogo skusili, pa to ne vem če je res, ker jaz tega ne vrjamem. Kakor sem uže redel pri meni le praktičnost velja i popolno zametam tisto teorijo, kera pripoveduje, kako se imajo različna medicamenta vživati, da bi dajala potrebno oživljajočo moč; kakor je tudi neumno našim bolnim kmetom prepovedovati kislo zelje ali repo jesti, kajti kdor se je količkaj okolo sebe ozrl, videti je mogel na prvi pogled, da družega nijmajo ko to in bi morali od lakote poginiti, ko bi sem jim še to prepovedalo! Ako kedo k meni pride, pravim mu vselej: mesa ne jejte, vidite zato, ker bi Vaše telo preveč dražil i živce v nepokoj spravljal, zapomnite si, pravim mu še enkrat, „mesa ne jejte, i

razvoja, še strašno redke prikazni, ko si niti idealisti med njimi niso upali pomisliti, da bi naš narod kedaj mogel dobiti se do te moči in teh rezultatov, kakor jih vendar denes (primerjaje z onim početkom) moremo s penosom zaznamovati — ob tistem času se je Vilhar prijel slovenskega pisma. A ne samo čas, tudi druge razmere mu moramo v čast šteti. Tedanji narodni delavci so bili skore vsi sinovi prostega naroda, kmetski sinovi. V tako imenovanih boljših krogih je bilo zavlado izključivo nemštvo. Iz teh naših krogov smo imeli samo posmeovalce, katerim je bilo celo slovensko ime ruglo in predmet ošabnega zaničevanja. V teh časih je Vilhar, grajščak, popolnoma nemško odgojen, od početka nemške pesmi skladajoč, spoznal zapuščenost našega roda, zapuščenost naše knjige, in posvetil duševno moč, kolikor jo je imel, narodu, iz katerega je bil.

Kakor je omenjeno, loči se njegovo narodno delovanje v pesniško, skladateljstvo in politično. — Njegove pesmi so izšle v posebni od njega izdani zbirki, nekatere so raztresene po raznih časopisih. Da si se ne morejo med naše klasične šteti, vendar se mnoge odlikujejo s svojo prijetno obliko. Razen pesem je izdal več izvirnih in nekoliko predelanih gledaliških iger. Izmed teh se bile po raznih čitalnicah igrane in od našega občinstva hvaležno sprejete n. pr. „Župan“, „Slep ni lep“ itd. Njegovo starejšo opereto „Jamska Ivanka“ je dramatično društvo na ljubljanskem gledališču z izvrstnim uspehom predstavljalo.

Globlje v narod pak so segle one Vilharjeve pesmi, katerim je sam napev naredil. S temi pesmami je Vilhar postal naroden pesnik v pravem in prvotnem pomenu besede. Njegove pesmi: „Po jezeru bliz Triglava“, — „Kaj maram da nimam zlata ne srebra“, — „Mila, mila lunica“ — „Ne vdajmo se“, — „Zagorski zvonovi“, ali „Bom šel na planince“ itd. itd. — se pojó po vsej Sloveniji, pojó jih ne samo izurjeni pevci, pojó jih že kmečke terice, pod vaško hruško ponočujoči kmečki fantje, samotni voznik in hišni hlapec.

A ne samo po Slovenskem — tudi dalje so

Vilharjeve pesmi segle. Med Hrvate in Srbe, celo v nižjo vrsto naroda je nesla Vilharjeva narodna pesem slavo Slovenca kot veselega, na jugu najboljšega pevača. Pisatelj teh vrst je imel priliko tega osvedočiti se, kako so blizu turške meje v srbohrvatskih društvih naše Vilharjeve narodne pesmi znane in rado pevane. More se ob kratkem reči, da poleg naše Jenkove „Naprej zastave Slave“, ki je po vsem ogromnem Slovanstvu znana in udomačena, so Vilharjevi slovenski napevi naj dalje prodrli. In naj porekó ostri glasbeni kritiki kar hoté, naj dokažejo da Vilharju kot skladatelju glasbene šole manjka, to glasno in slavno zanj govori, da je znal za narod peti. Tega, da si narod pesem pesnikovo popolnoma osvoji, — je malo kateri pesnik doživel.

V političnim delovanju nahajamo Vilharja kot deželnega poslanca v prvem deželnem zboru, — a ne dolgo.

Važneje je nje njegovo izdajanje slovenskega časopisa. Da je poleg tedenskih a vendar univerzalnih „Novic“ Slovincem treba še drugega narodnega lista, to se je spoznavalo takoj po uvedeni ustavnosti. Vilhar se je torej odločil izdajati političen list in 2. januarja l. 1863 je izšel prvi broj „Naprej“-a. A že 29. septembra istega leta je V. v „Napreji“ naročnikom moral naznanjati: „Denašnji list je zadnji „Naprejev“ list. Važne in grenke vzroke te dogodbe zagrebljem v svoje srce Jemljem slovó, rekoč, živimo za narod, izobražujmo se, okrepčujmo se, zložimo se v korist svoje domovini in vsemu cesarstvu! Večni bog je pravičen; on meri pota narodom in tudi nas vidi.“

Med temi „važnimi in grenkimi“ vzroki je bil glavni ta, da sta imela Vilhar kot lastnik in urednik, in njegov glavni sodelavec g. Levstik, izglede na tiskovne pravde. Zadnji ni bil obsojen, Vilhar pak je moral na 6 tednov v ječo.

V „Napreji“, so bili namreč izšli trije članki pod napisom: „Misli o sedanjih mednarodnih mejah.“ V teh člankih se je tirjalo to, kar si je „Slovenski Narod“ za prvo točko programa zapisal, kar smo na tisoče javno na taborjih tirjali, o čemer

nasledek tega je, da si zamorem računati dvakrat večji honorar, katerega kmet z veseljem plača, ker je vesel, da sem mu s prepovedjo meso jesti več stroške prihranil. — Vendar pa v časi tudi naj pametnejšega človeka knjige tako zmotijo, da pozabi svoje samosvetsne učenosti i experientiae ter se nehote ravna po njih, kateri casus se je tudi meni primeril, kakor iz naslednjega spoznate.

Dobil sem v roko Jean Paulovo neumost „Quintus Fixlein“, i sem jo tudi do konca prebral, kar bi ne bil storil, ko bi bil prej tako zatrdno prepričan, kakor sem sedaj, da je bil Jean Paul zatrulenski norec. Tisti Fixlein se je namreč v knjigi tako bal smrti, da bi bil kmalu samega strahu umrl, ko bi ga ne bil Jean Paul s posredki proti posredkom tega strahu ozdravil i ob enem smrti rešil.

To mi jo bilo potem vedno v glavi i mislil sem si, da to zamore vendar resnica biti, ker je tudi občno znano, da se škorpionovi pik zdravi zopet s škorpionovim oljem i imel sem vsacega človeča, kateri je k meni prišel po zdravila ali po sovet, za tacega, kateri se boji smrti i si zavoljo tega domišlja, da je bolan. Ko je tedaj prišel k meni necega jutra suh možiček, kakoršnih bi pet

samo v mojem trebuhu najšlo toliko prostora, da bi lahko po njem plesali, ter me vprašal, kaj mu je, ker ga neki v prsih tako grize i peče i ščiplje, ko bi tam imeli raki svoje ljuknje, kovač ognjišče i mojskra šivanke, njisem ga niti pregledal, ampak od dalječ sem mu uže djal: „Nič vam nij, mož! nič!“. Ker je le vedno še silil v me, da mu nekaj mora biti, da nekašno bolezen ima, naj bo že takova ali taka, zacceptal sem z eno nogo med tem ko sem na drugi stal kakor štoklja i mu še enkrat z naglasom ponovil, da mu nji nič. — Možiček je šel i ker je meni verjel, nij iskal nikjeri več zdravil zaradi česar je potem za tri dni vmrl i sosedje so se iz mene norca delali, da je imel bolezen „nič!“

Od tega časa sem jezen na vse knjige ter sem za trdno sklenil, da nobene več čital ne bodem, ko bi pa vedel da je tisti neumni i lažnjivi Jean Paul še živ, grem ga iskat ko bi bilo tudi na konec sveta i mu premeljem njegove kosti, da ne bi več vedel čegave so.

Je pa tudi res denašnji dan po knjigah samo pohujšanje raztrošeno, katero se v časih bralcev le preveč prijemlje, česar sem se sam prepričal na svojih ženi. Navadno z njo nisem veliko prakticiral i

zdaj naše deputacije pred ministri govore — zedinjenje Slovencev! In l. 1864 je bil Vilhar zaprt, ker je v svojem listu priobčil tri jako mirno, skoro vednostno-mirno pisane članke. Tačas je veljalo že za „hochverrat“, ako je kdo spomenil, da so štajerski in kranjski Slovenci eno, — denes se ve da že ni več velika izdaja, ako se pije in poje Prusiji in njenim zmagam.

Pred Lanskega leta je Vilhar bil na dan spravil notranjski tabor na Kalcu.

Da je pustil precej literarnega blaga, vemo. Kterim bode zapuščina v roke pala, naj bi jo izročili večjim rokam, da se izda kar je vredno in se tako še kaj pripomore k spomeniku, kterege si je med Slovenci sam postavil

J—č

„Slov. Narod“.

Drobtinice.

(*Vas Vižmarje pogorela*). Vižmarje, kjer je bil največji slovenski tabor, je pogorelo do tal. Reva je velika, usmilite se nesrečnih, vi ki morete in imate kaj!

(*Agitacije zoper „Primorca“*). Nekterim ljudem je naš list strašno na poti, posebno pa gosp. Černv-tu, tajniku banke „Slavije“ v Ljubljani, menda za to, ker se mu dozdeva, da nas „Viktorija“ podpira.

Čujemo, da on, kamor pride, nas črni kot sleparje, ki pišejo zgolj iz dobičkarije. Agentom „Slavije“ bojda naročuje, naj občinstvo obdelujejo, da da se ne naroči na „Primorca“. Ko bi g. Černy in tisti ljudje, pri katerih nas je že očrnil, vedeli, da imamo pri vsakem listu 10 gl. zgube, katero moramo plačati s svojimi krvavo prisluženimi denarji, bi morda bolje mislili o nas. Sicer pa upamo, da se bo še kedaj skazalo, kje je več „švindeln“ ali pri „Primorcu“ ali pri „Slaviji“ in tačas nas tudi vredniki „Soče“ ne bodo šteli za takošne sleparje, kakoršni se jim zdaj dozdevamo.

(*Pesmarico*) misli pomnoženo zopet na svetlo dati Dr. Razlag. Tistih srbskih in hrvaških pesmi,

ki niso znane med nami, mislimo, bi ne bilo treba sprejeti.

(*Žensko izobraženje v Indiji*). L. 1850 je bilo v Kalkuti in njeni okolici za domača dekleta t. j. indijanska 16 šol s 395 učenkami a prešlega leta še 284 šol in 6569 učenk. V Kalkuti izhaja tudi hindostansk list za ženski spol pod imenom: „Behamabodhini Pattrica“. Ne le da Indijanke ta list rade preberajo, temuč mnoge tudi vanje dopisujejo in to prav lepe poetične in prozaične članke. Posebno rade se take spisateljice ukvarjajo se socialnimi, historičnimi in moralničnimi predmeti. Tako v daljnji Indiji, v „zemlji prekletej“, a kako pri nas? —

(*Pesmi, zložil Prostin*) so prišle ravno kar v Trstu na svetlo. Mladi pesnik kaže mnogo talenta. Priporočamo knjižico vsem prijateljem domače Mluze.

(*„Pomladanskega cvetja“*) se še niso vsi iztisi razprodali, pa vendar dosti več, kakor bi nevošljivi slovenski listi računili, ki so mislili, da če o njem nič ne omenijo, ne bomo prodali nobenega iztisa. Kdor se misli še naročiti, naj se blagovoli pri nas oglasiti, ker po bukvarnah knjige naj brž ne bomo prodajali.

(*Rocoljska čitalnica*) je imela zadnjo nedeljo prvi glavni zbor, pri katerem je bil izvoljen za predsednika rodoljub g. Peršič.

(*Rojanska čitalnica*) ima danes besedo z igro „Kteri bo“; udom Rocoljske čitalnice k veseliam Rocoljske čitalnice ja vstop prost, kakor domačim in ravno tako smejo tudi udje Rojanske čitalnice zahajati Rocolsko.

(*Napredek slovenstva v Ljubljani*). Čujemo, da so ljubljanski osmošolci pri slovesu na konec leta nosili profesorja Heinricha na ramah, namreč tistega Heinricha, ki mu je Kranjsko „Schweineland“. Pojasnila pričakujemo.

(*Dr. Tonkli*) Kak rodoljub je Dr. Tonkli se vidi iz tega, da vse v laškem in nemškem jeziku uraduje. Značajnega rodoljuba Dr. Lavriča pa s tem spodjeda, da kmetom pravi, ako bi slovensko tožbo naredili, bi znali pravdo zgubiti, ker više gosposke ne umejo slovenski. Potem se pa kmeti bojé k Lav-

moj princip je bil „čem dalje imaš ženo od telesa, tem bolje za te,“ kar je moralo njej tudi prav biti, ker se me je vedno ogibala — najmanje za tri sežnje. V porazumljenje moram povedati, da je moja baba jako suha i bi bila v proporciji k meni, kakor 1:10. Ko sem jo vzel, takrat je bilo se veda drugače, kajti bog me nij še podaril s salom i trebihom, od tistega časa se je pa meh moje kože polnil kar očividno, tako da sem se v časih sam čudil; po vzrokih pa, zakaj moja zakonska polovica ostaja le vedno tista suha trska, kakor nekda, nijsem nikdar vprašal, akoravno bi jih ne bilo treba dalječ iskati, ako premislim, da obiščem jaz vselej kedar me cesta k pacientu pelje okolo kakove krčme gospoda krčmarja, da bi se z njim v različnih rečeh pogovoril. Tako vmazan pa vendar ne smem biti, da bi od njega odšel brez jedi ali pijače iz tega prijde da sem domu pridši uže vselej sit i ukažem navadno kuhati krompir v oblicah. — Ta moja baba, tedaj je v roko dobila neko knjigo, katero je z odprtimi usti brala, kakor da bi hotela vsako tiskano besedo iz nje tako rekoč požret i od tistega časa je tako sitna, kakor bi bila požrla deset španjskih muh i jaz se je niti znebiti ne morem. Zato

svetujem vsacemu zakonskemu, kateri hoče v svojej hiši ohraniti blagi mir naj pazljivo čuje, da njegova žena ne dobi v roke družega ko pratiko, kajti tudi življenje svetnikov ima na nekterih mestih prehudo dosis.

(*Dalje sledi*).

Eno hišco bi zidal,
In oženil bi se,
Je pa kamenčkov treba
In pa ljubce mladé.

Mlado ljubco že 'mam,
Pa le Kamenčkov ni.
Le na mojemu srcu
Jih prav dosti leži:

Da če vse bi odvalil
In pozidal, zares
Grad visok bi naredil
Od zemljé do nebes.

L. H.

riču hoditi, ker on le slovenski uraduje. Da bi pa više sodnije ne umele slovenski je laž ker je že dr. Lavrič tako daleč predril se svojim slovenskim uradovanjem, da imajo že povsod slovenske predstavljavce in bi morali še sodniki slovenski znati, ko bi hoteli še drugi odvetniki, kakor "rodoljubi in prvaki," Dr. Costa, Dr. Razlag etc, etc. Lavričev izgled posnemati in gosposkam slovenski pisati.

(Dramatično društvo) je odločilo za pisateljski honorar samo 300 gl. Potem se ni čuditi, da pisateljem po pol leta plačila ne odraja in da bi morali gladi konec vzeti med tem časom, ko slavni odbor spise presoja, ako bi bili navezani samo na tiste krajcarje. In kakošen je ta honorar: za posamezne akte netiskanih iger pet celih goldinarjev!

(Graf Wurmbrand). Slišimo, da se je, ali da se je hotel grof Wurmbrand odpovedati predsedništva katoliškega društva v Ljubljani. Ali mu je mar vsahnila tista podpora od 2000 gl., katero je dobival od českich fevdalcev za agitacijo na Kranjskem?

(Slovenska servilnost). „Slov. Gospodar“ ima na čelu enega zadnjih listov debelo tiskano prilozvalno naznanilo, da lavantinski škof in glasoviti nemškutar Stepischnegg „Gospodarja“ priporoča. Prej smo ga psovali po pravici, komaj se nam malo posmeji, pa hajd na kolena pred njim!

(Lahonski postopači). Piše se nam iz okolice, kako so se tam vedno zidovi posipali in druge zlobnosti doprinašale, in kako so potem Lahoni na okoličane s prstom kazali, češ, vi, vi to delate. Okoličani so res mislili, da so nekteri fantje v okolici tako porredni. Pred kratkim pa je prišlo na dan, da tega nihče drugi ne dela, ko lahonski capini, ki nimajo družega opravka. Dva okoličana sta jih videla osem takih nepridipravov, ko so ravno nek zid podirali. Okoličani, ali nimate nič lesenega pri hiši za take nerodneže?

(Prava dohtarca zdravilstva) je nedavno na švicarskem vseučilišču v Cirihi postala Rusinja, gospa plem. Bokova. Rojena je v Petrogradu, kder je l. 1863 na gimnaziji skušnje zrelosti prestala, potem še 2 leti v tamošnji akademiji študirala, in slednjič 4 in pol leta v Cirihi zdravilstva se učila in slednjič po dovršenih sijajnik skušnjah dohtarca postala. Njeni mož je zdravnik na Ruskem in gospa se je zdravilstva s tem namenom poprijela, da moža v njegovem poslu podpira. Menda bo gospa dohtarca zdaj zdravila bolnikom zapisovala, mož pa rebarbaro tolkel. — Sicer je gospa Bokova druga, ki je na oni univerzi čast dohtarstva dosegla; prva je bila Angličanka Morgan; študira jih pa še več, celo iz Amerike.

(Koliko ljudje po svetu v enem letu pira popijejo), kažejo te le številke: na Bavarskem pride na človeka 80 bokalov, na Angleškem 74, na Belgijskem 51, na Virtemberškem 40, na Avstrijskem 16, na Francoskem 13, na Svicarskem 12, na Pruskem 10 bokalov. Bavarci ga toraj v primeri prebivalcev največ popijejo, zato so tolsti kot cmoki. Samo od piva se plačuje v Avstriji nad eden milijon davka.

(Smešnica). Berolinski listi poročajo iz zadnje vojske marsikaj smešnega. Neki bavarski bojni poštnik pade s konja in se na gornjem stegnu hudo poškodje. Zdravnik pride in pošlje hitro po pijavk; ali te se stegna ne primejo. Pošlje po drugih, pa vse zastónj, nobena se noge ne prime. Pomažejo nogo sè sladkim vrhnjem (smetano), nič ne pomaga! Zdravnik pijavke izžeme in jih pritiskuje na nogo, pa ves trud je zastónj! Ves nevoljen hoče zdravnik

oditi. Bolni poštnik pa reče zdaj z vso spoštljivostjo zdravniku: „Ali bi, gospod doktor, ne bilo morbiti boljše, če bi jaz poprej svoje irhaste hlače slekel?“

„Sl. Gosp.“

(V Ameriki) v deželi Michigan je 300 gospodičin vpisanih na vaučilišči in bodo prihodnje leto nadaljevale svoje studije. Izmed tridesetih, ki so bile preteklo leto vpisane, ni niti ena naredila slabega izpita.

„Sl. Nar.“

(Kolera) se v Rusiji če dalje bolj širi in bliža avstrijski meji.

(Banka „Slovenija“) „Slov. Narodu“ se piše iz Celja, da se je tam zbralo več rodoljubov, ki bodo v Ljubljani naredili slovensko Banko „Slovenijo“ za zavarovanje. Srčno pozdravljamo to podvzetje ter mu želimo najboljši uspeh. Vsaj bo naš denar, ki zdaj roma po tujih bankah v tuje kraje, ostal doma. Osnovni kapital tej banki bo znašal 2,000,000 gld.

(Strašna lakota v Perziji). Časnik „Times of India“ piše, da je žitna letina v Tarfistanu, najrodovitniši deželi Perzije, prav za nič; nesrečni prebivalci prodajajo svoje otroke, da si s tem kaj denarja vlovijo, pa tudi po zelo nizki ceni ne morejo spečati svojih otrok; zato zapuščajo svojo domovino in bežijo v daljna mesta. Cena pšenici je poskočila na devetkrat viši kup. Ljudje mrjé od lakote. Čez 20.000 ljudi je zapustilo glavno mesto.

(Na Rusovskem) je ene mesece požarov, da je groza. Samo v Moskvi je junija meseca 70 krat gorelo. Res, da so ljudje zelo nečimurni z ognjem, vendar se po pravici sumi, da hudobni ljudje požigajo.

(O letini na Ogerskem) — piše ogerski časnik „Ung. Lloyd“ tako-le: Maloktero leto se je upanje in strah, kakošna bode letina, tako mešalo kakor letos. Žetev ozimine je zdaj pri kraji in žalibog moramo reči, da naš poglavitni pridelek — pšenica — se ni tako obnesel kakor smo pričakovali. Naželo ali nakosilo se je pšenice le toliko, kolikor se je nažanje v slabih srednjih letinah, in teža zrnja je zelo različna; v nekterih vaga do 89 funtov vagán, v drugih komaj 80 funtov. Ne bode se tedaj veliko pšenice, kakor se je mislilo, v druge dežele moglo prodati. Kar se tiče rži, ječmena in ovsa, je letina bolja.

„Novice“.

Lubianski „Sokol“ je te dni dal na svetlo malo pa res zanimivo knjižico „historično-statistični pregled telovadnega društva „Sokola“ od začetka svojega obstoja, t. j. od leta 1862 do leta 1871.

Cenik različne robe v Trstu.

Franko kolodvor Trst.

Žaganice kranjske:

od 10 do 14, 1200 ⁴	po f. 68 do f. —
» 8 » 9 850	» » 38 » » —
skurete 1200	» » 36 » » —
remlji $\frac{2}{3}$ nemški	» » 34 » » —

Žaganice štajerske:

od 10 do 14, 1200	po f. 72 do f. —
» » » 9, 850	» » 42 » » —
skurete 1200	» » 42 » » —
remlji francoski $\frac{2}{3}$	» » 40 » » —

Žaganice koroške:

od 10 do 14 1200	po f. 82 do f. —
» 8 » 8 850	» » 48 » » —
skurete 1200	» » 55 » » —
remlji $\frac{2}{3}$ benč.	» » 52 » » —

Moka	I Kaiser	po 11 f. — kr. cent.
	II fein	» 10 » — » »
	III pol	» 9 » — » »
	Mundm.	» 8 » 25 » »
	»	» 5 » 50 » »
Otrobi		» 2 » 70 » »
Fezol rudeči		» 7 » — » »
» zeleni		» 6 » 30 » »
» rumeni		» 6 » 40 » »
» kanarin		» 7 » — » »
» kokes		» 7 » — » »
Slive		» 7 » 50 » »
Maslo		» 51 » — » »
Slanina (špeh)		» 34 » — » »
Seno konjsko		» 2 » 80 » »
» kravje		» 2 » 90 » »
Slama boljša		» 2 » 60 » »
» slabeja		» 2 » 30 » »
Krompir		» 3 » — » »

LISTNICA.

Zvestej naročnici (naročniku?) v Ljubljani: «Golobičja pošta» je prišla brez vednosti dotičnega pisatelja in brez naše vednosti v «Pomladansko cvetje». G. M. jo je enkrat v šali v Ljubljani naredil. Iz Ljubljane je šla v Prago in iz Prage jo je poslal g. Hribar, M. — ev prijatelj (?) nam; mi smo vse Hribarjeve spise, med katerimi je bila tudi tista M — eva le površno pregledali, in v prvem trenutku nismo zapazili tistega pomena v njej, ter oddali v tiskarno, ker Hribarju kot dosti dobremu pisatelju zaupamo. Tako je bila tiskana na M — evo jezo in na našo jezo in škodo. Sicer pa močno dvomimo, da bila vi gospodična, ktera bi morala imeti vsaj toliko sramožljivosti, da bi o tem molčala.

Splošna vzajemna zavarovalnica za istine in dohodke

na Dunaji

ustanovljena leta 1839.

Izključivo premoženje vseh članov zavoda

Goldinarjev 2 Miljona av. vrd.

sprejema ponudbe za zavarovanje življenja na raznovrstne načine.

Zavod je razdeljen v pet delov in zavaruje:

V prvem oddelku:

- Istino, ktera se plača, ako zavarovanec pri sklepanji zavarovanja določen čas doživi.
- Istino ktera se plača, ako otrok doživi 18. 20. ali 25. leto. Zavarščine nij treba več plačevati ako odgojitelj umre, ako pa umre otrok, dobi odgojitelj plačano zavarščino nazaj.

V drugem oddelku:

- Istino ktera se plača po smrti zavarovanca.
- Istino ktera se plača na vsak način, kedar preteče določen obrok, ako zavarovanec živi ali ne.
- Istino, ktera se plača, kedar preteče pri sklepanji zavarovanja določen čas, ako še zavarovanec sam živi, ako bi pa utegnil popred umreti, tistemu, kteremu ga je v oporoki priznal.
- Istino, ktera se plača takoj, ako zavarovanec umerje v času, ki se je določil pri sklepanji zavarovanja.

Rodbina in žlahta pokojnega

Miroslava Vilhar-ja

se srčno zahvaluje vsem, ki so ga počastili na zadnji poti, posebno pa ljubljencu pokojnega — «Južnemu Sokolu».

Josepina Vilharjeva soproga.

Eugen
Josipina Premrou
Dragotinka Dolenc
Franc
Ljuboslav
Vilgelmina
Ivanka

Dr. Hinko Dolenc,
Ljudevit Premrou.

otroci.

MESMERIZEM.

Sonambula **Anna d'Amico** ki je s pomočjo svojega moza že mnogo ljudi ozdravila in se šteje med najboljša italijanske zdraviteljice, s tem naznanja, da kdor se hoče zdraviti pustiti od nje, mu ni drugega treba, kakor poslati nanjo frankirano pismo, v katero mora položiti dva goldinarja avstr. velj. in pa dva lastna lasa, ter v pismu na tanko razložiti, kako se njegova bolezen prikazuje. Naslov na pismo pa naj se blagovoljno napravi: «Signor Pietro d'Amico professore e magnetizzatore in Bologna. (Italia)»

e) Istino, ktera se plača po smrti zavarovanca (odgojitelja) osebi v pogodbi omenjeni ako zavarovanca preživi.

f) Istino, ktera se plača izmed dveh zavarovanih iste osebi, ktera drugo preživi.

V tretjem oddelku:

Letne dohodke kteri se plačujejo od začetka zavarovanja do zavarovančeve smrti.

Letne dohodke, ktere društvo začne plačevati, ob času, ki se je določil pri sklepanji zavarovanja.

V četrtem oddelku:

a) Letne dohodke, kteri se plačujejo po smrti zavarovanca osebi, ki se je pri sklepanji zavarovanja določila, do njene smrti.

b) Letno štipendijo, ktera se plačuje po odgojiteljivi smrti otroku do 24. leta.

V petem oddelku:

Zavžitek naraščajočih dohodkov s posredovanjem društev za prežitje.

Vloge se plačujejo po volji zavarovancev enkrat za vselej, ali pa v obrokih.

Ako se plača še posebna zavarščina prevzame društvo tudi zavarovanja s takimi pogoji, da se v vseh slučajih, v kterih zavarovanci ne doživé pri sklepanji zavarovanja določenega časa, plačana zavarščina vrne.

Natančnejša izvestja dajejo gg.

P. Ravasini in Lor. Reya,

kterima smo izročili najvišje opravilstvo za Trst, Primorsko, Dalmacijo, Reke, Gorico, Furlansko, laške Tirole, in Italijo.

Razkazila premij in poslovni red dobé se v pisarnici omenjenega namestništva brezplačno. (Do 23. avgusta „Piazza dei Negozianti N. 2“ od 23. avgusta v ulici «Via Nuova» Nr. 4, 1. nadstropje).

VODSTVO.

Epileptični krč (božjast)

zdravi pismeno specialni zdravnik za epilepsijo Dr. O. KILLISCH v Berolinu, Neuenburger Strasse 8. — Ze stotine popolnoma ozdravil.

